

Sancties van de Europese Unie tegen Rusland inzake overheidsopdrachten
Guidelines voor aanbesteders¹

1. Verordening (EU) nr. 833/2014

Na de inval van Rusland in Oekraïne heeft de Europese Raad sancties genomen tegen Rusland. Deze sancties zijn geformaliseerd in Verordening (EU) nr. 833/2014² en sommige ervan hebben rechtstreeks betrekking op overheidsopdrachten.

Artikel 5 *duodecies* van deze verordening bepaalt immers dat het verboden is om overheidsopdrachten of concessieovereenkomsten te gunnen aan ondernemers die een band met Rusland hebben of de uitvoering ervan voort te zetten.

De volgende personen en entiteiten worden beschouwd als **ondernemers die een band met Rusland hebben** (artikel 5 *duodecies*, § 1):

- a) een Russisch onderdaan of een in Rusland gevestigd(e) natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam;
- b) een rechtspersoon, entiteit of lichaam waarvan de eigendomsrechten voor meer dan 50 % direct of indirect in handen zijn van een entiteit als bedoeld in punt a); of
- c) een natuurlijke persoon of rechtspersoon, entiteit of lichaam handelend namens of op aanwijzing van een entiteit als bedoeld in punt a) of b).

¹ Deze guidelines hebben geen juridische waarde maar dienen enkel ter informatie.

² Verordening van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren die met name werd gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren en Verordening (EU) nr. 2022/879 van de Raad van 3 juni 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren.

Hieronder vallen ook **onderaannemers, leveranciers of entiteiten** wier capaciteit wordt ingeroepen in de zin van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten, **wanneer zij meer dan 10 % van de waarde van de opdracht vertegenwoordigen.**

Het verbod geldt voor alle overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten die voortvloeien uit de richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU en 2009/81/EG van het Europees Parlement en de Raad (boven de Europese drempels) en die vanaf 9 april 2022 worden gegund. **Overheidsopdrachten en concessies die vóór die datum zijn gegund, mogen echter verder worden uitgevoerd tot 10 oktober 2022.**

Lopende overheidsopdrachten en concessies waarvan de uitvoering nog niet beëindigd zou zijn vóór 10 oktober 2022, moeten vóór die datum worden verbroken. Overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) 833/2014 mag deze verbreking geen aanleiding geven tot een vergoeding.

De Europese Commissie heeft *frequently asked questions on public procurement sanctions against Russia*³ gepubliceerd. In dat document adviseert ze aanbesteders onder meer om een verklaring op erewoord te vragen aan de opdrachtnemer (voor lopende opdrachten) en aan de kandidaten en inschrijvers (voor uit te schrijven opdrachten).

In sommige in de verordening (artikel 5 *duodecies*, § 2) omschreven gevallen kunnen de bevoegde autoriteiten toestemming verlenen voor het gunnen van een overheidsopdracht aan een ondernemer die een band met Rusland heeft of voor het voortzetten van de uitvoering ervan. De verordening voorziet in een **afwijkingmogelijkheid** voor opdrachten betreffende:

- a) de exploitatie, het onderhoud, de ontmanteling en het beheer van radioactief afval, de levering en opwerking van splijtstof en de veiligheid van civiele nucleaire capaciteit, en de voortzetting van het ontwerp, de bouw en de inbedrijfstelling die nodig zijn voor de afwerking van civiele nucleaire installaties, alsmede de levering van precursormateriaal voor de productie van medische radio-isotopen en soortgelijke medische toepassingen, kritieke technologie voor de monitoring van de omgevingsstraling en civiele nucleaire samenwerking, met name op het gebied van onderzoek en ontwikkeling;
- b) intergouvernementele samenwerking op het gebied van ruimtevaartprogramma's;

³ Dit document is beschikbaar in het Engels op de volgende pagina: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_en#public-procurement.

- c) de levering van strikt noodzakelijke goederen of diensten die alleen of slechts in voldoende hoeveelheden door de betreffende personen kunnen worden geleverd;
- d) de werking van de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van de Unie en van de lidstaten in Rusland, waaronder delegaties, ambassades en missies, of internationale organisaties in Rusland die bescherming genieten op grond van het internationaal recht;
- e) tenzij dit verboden is op grond van artikel 3 quaterdecies of artikel 3 quindecies, de aankoop, de invoer of het vervoer van aardgas en aardolie, met inbegrip van geraffineerde aardolieproducten, alsmede titaan, aluminium, koper, nikkel, palladium en ijzererts, van of door Rusland naar de Unie; of
- f) de aankoop, de invoer of het vervoer naar de Unie van steenkool en andere vaste fossiele brandstoffen tot 10 augustus 2022.

2. Autoriteit die bevoegd is om verzoeken om afwijking in ontvangst te nemen

De **Eerste Minister** is de autoriteit die bevoegd is om verzoeken om afwijking in ontvangst te nemen en om al dan niet toestemming te verlenen voor het gunnen van een overheidsopdracht of concessieovereenkomst of het voortzetten van de uitvoering ervan (artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 juli 2022 betreffende de beperkende maatregelen inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren, *Belgisch Staatsblad*, 2 augustus 2022).

Hij neemt een beslissing binnen dertig werkdagen na ontvangst van het verzoek. Voor overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten die vóór 9 april 2022 zijn gesloten, neemt de Eerste Minister een beslissing vóór 10 oktober 2022 op voorwaarde dat het verzoek om afwijking vóór 6 september 2022 is ingediend (artikel 5 van hetzelfde besluit).

Verzoeken om afwijking moeten per aangetekende brief worden verzonden naar de Federale Overheidsdienst Kanselarij van de Eerste Minister, ter attentie van mevrouw Arlin Bagdat, Voorzitster van het Directiecomité a.i., Hertogsstraat 4, 1000 Brussel (artikel 4 van hetzelfde besluit).

3. Gegevens die in het verzoek om afwijking moeten worden vermeld

Het door de aanbesteder ingediende verzoek om afwijking moet de volgende gegevens bevatten:

- De contactgegevens van de aanbesteder
- Het voorwerp van de overheidsopdracht of concessieovereenkomst en, in voorkomend geval, de referentie ervan in e-Procurement
- Het bedrag van de overheidsopdracht of concessieovereenkomst
- Het feit dat het verzoek betrekking heeft op het gunnen van een overheidsopdracht of concessieovereenkomst of het voortzetten van de uitvoering ervan
- Het geval bedoeld in artikel 5 *duodecies*, § 2, van Verordening nr. 833/2014 waarop hij zich kan beroepen en de redenen waarom het gunnen van de overheidsopdracht of concessieovereenkomst of het voortzetten van de uitvoering ervan moet worden toegestaan
- De informatie over de inschrijver/opdrachtnemer en de informatie die nodig is om na te gaan of deze laatste onder de sancties bedoeld in artikel 5 *duodecies*, § 1, van Verordening nr. 833/2014 valt.
- De opdracht- of concessiedocumenten moeten worden bijgevoegd